

ни навколишнього природ. середовища. Сплата орендної плати за водний об'єкт не звільняє від сплати орендної плати за зем. ділянку під цим об'єктом. Передача орендарем права на оренду водного об'єкта ін. суб'єктам господарювання забороняється. Граничний термін договору оренди водного об'єкта становить 25 років.

Мисливські угіддя для ведення мисливського госп-ва надаються у користування Верховною Радою АРК, обласними, Київ. та Севастопольською міськими радами за поданням центр. органу виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері ліс. та мисливського госп-ва, погодженим з Радою міністрів АРК, обласними, Київ. та Севастопольською міськими держ. адміністраціями, а також власниками або користувачами зем. ділянок. Мисливські угіддя надаються у користування на строк не менш як на 15 років. Площа мисливських угідь, що надаються користувачеві, повинна становити не менше 3 тис. га, але не більше ніж 35 відсотків від заг. площі мисливських угідь АРК, області та м. Севастополя.

Припинення правовідносин з приводу О. п. р. настає у випадку: 1) закінчення дії строку договору; 2) розірвання договору достроково на підставі невиконання його умов шляхом позову через суд або за погодженням сторін; 3) в ін. випадках, передбачених зак-вом.

Лім.: Каракаш И. И. Право собственности на землю и право землепользования в Украине. К., 2004; Анісімова Г. В. Правові форми природокористування: проблеми реалізації. В кн.: Розвиток організаційно-правових форм господарювання в аграрно-

му секторі: матеріали «круглого столу», присвяченого пам'яті професора, доктора юридичних наук, академіка НАПрН України О. О. Погрібного. Х., 2014; Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики. Івано-Франківськ, 2016.

О. В. Донець.

ОСОБЛИВО ЦІННІ ТА УНІКАЛЬНІ ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ РЕСУРСИ – ресурси, які рідко зустрічаються на території України, мають обмежене поширення або невеликі запаси у родовищах та є особливо сприятливими і ефективними для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Прав. режим О. ц. та у. п. л. р. встановлюється ЗУ «Про курорти», згідно з яким до природ. лікувальних ресурсів належать мінеральні і термальні води, лікувальні грязі та озокерит, ропа лиманів та озер, мор. вода, природ. об'єкти і комплекси із сприятливими для лікування кліматичними умовами, придатні для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Виявлення природ. лікувальних ресурсів здійснюється шляхом проведення комплексних медико-біол., кліматологічних, геол.-гідрологічних, курортологічних та ін. дослідницьких робіт.

Медико-біол. оцінка цінності природ. лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання здійснюються центр. органом виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері охорони здоров'я, на підставі даних дослідницьких робіт.

Визначені за результатами ГРР експлуатаційні запаси родовищ лікувальних підземних мінеральних вод, лікувальних грязей та ін. корисних копалин, що належать до природ. лікувальних ресурсів, затверджуються та вносяться до Держ. фонду РКК України і передаються для використання за призначенням відповідно до зак-ва України.

РКК, що належать до природ. лікувальних ресурсів, надаються у користування юрид. і фіз. особам для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань. Підземні лікувальні мінеральні води можуть використовуватися для пром. розливу. Порядок надання у користування таких родовищ визначається КУпН та ін. законодавчими актами. Держ. нагляд і контроль за додержанням правил і норм використання природ. лікувальних ресурсів здійснюють центр. органи виконавчої влади, що реалізують держ. політику у сфері охорони здоров'я, зі здійснення держ. нагляду у сфері охорони праці, геол. вивчення та рац. використання надр, охорони навколишнього природ. середовища та ін. органи виконавчої влади.

Нормативи плати за користування природ. лікувальними ресурсами та порядок її справляння встановлюються КМУ.

Розробка родовищ підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та ін. корисних копалин, що належать до природ. лікувальних ресурсів, здійснюється за спец. дозволом на користування надрами в порядку, визначеному зак-вом України.

Мінеральні води, лікувальні грязі, що належать до природ. лікувальних ресурсів, видобуваються в обсягах, ліміт яких затверджується центр. органом виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері геол. вивчення та рац. використання надр. Кількість природ. лікувальних ресурсів регламентується спец. медичним (бальнеологічним) висновком, який визначає кондиційний склад корисних і шкідливих для людини компонентів.

Медичний (бальнеологічний) висновок надається центр. органом виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері охорони здоров'я. Видобуток, підготовка, переробка та використання підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та ін. корисних копалин, що належать до природ. лікувальних ресурсів, здійснюються згідно із затвердженими проектами центр. органом виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері геол. вивчення та рац. використання надр.

Лит.: Донець О. В. Правова охорона особливо охоронюваних природних територій в Україні. В кн.: Правова доктрина – основа формування правової системи держави: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю НАПрН України та обговоренню п'ятитомної монографії «Правова доктрина України», Харків, 20–21 листоп. 2013 р. X., 2013.

О. М. Ткаченко.

ОХОРО́НА АТМОСФÉРНОГО ПОВІТРЯ – система заходів, пов'язаних зі збереженням, поліпшенням і відновленням стану атмосф. повітря, запобіганням і зниженням рівня його забруднення і впливу на нього хім. сполук, фіз.